

3 § Viheraluejärjestelmän uudistaminen

Tekninen lautakunta 22.1.2025 § 3

Toimialajohtajan päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy viheraluejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksen ja esittää edelleen kaupunginhallitukselle sen hyväksymistä ja asettamista nähtäville sekä lausuntojen pyytämistä seuraavilta tahoilta:

- Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Savon liitto
- Tekninen jaosto
- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
- Maaseutuhallinnon yhteislautakunta
- Iisalmen nuorisoneuvosto INN
- Ikäihmisten neuvosto
- Vammaisneuvosto
- Ylä-Savon ympäristölautakunta
- Iisalmen kaupunki, toimitilat
- Iisalmen Vesi -liikelaitos
- Ylä-Savon Vesi Oy
- Suomen metsäkeskus
- Savon Voima Verkko Oyj
- Ylä-Savon yhteinen seurakuntaneuvosto
- Iisalmen Luonnonystäväin Yhdistys ry
- Iiden ry
- Ylä-Savon kotiseutuyhdistys ry
- Iisalmen Yrittäjät ry
- Iisalmen seudun Yrittäjänaiset ry
- Ylä-Savon kauppakamariosasto
- MTK-Iisalmi
- ProAgria
- Iisalmen Omakotiyhdistys ry

Päätös

Tekninen lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Kaavoituspäällikkö Sari Niemi ja asemakaava-arkkitehti Hannele Kelavuori

olivat asiantuntijoina kokouksessa.

Valmistelu

kaupungininsinööri Jyrki Könttä, p. 040 5889022, viher- ja liikunta-aluepäälikkö Petri Himanen p. 040 8302737 ja asemakaava-arkkitehti Hannele Kelavuori, p. 040 830 2783

Työpaja järjestettiin marraskuun 2024 lopulla ja ohjausryhmä käsitteli työpajassa saadun palautteen. Viheraluejärjestelmäsuunnitelman sisältö on kuvattu teknisen lautakunnan kokouksen 30.10.2024 listatekstissä.

Työhön on tehty työpajan jälkeen seuraavia muutoksia:

- Rantojen käsittely: Palautteen perusteella suunnitelmaraporttiin on selkeytetty vesistönäkymien avaamisen mahdollistamista hoitosuosituksissa ja raportin tekstissä, koska tämä asia nousi työpajassa esiin. Tekstimuodossa tavoite kattaa suunnittelualueen laajasti eikä jokaiselle suunnitelmakartalle ole mahdollista työn mittakaava huomioiden viedä aluekohtaisia merkintöjä näkymien avaamiseen liittyen. Suunnitelmaratkaisut-lukuun on lisätty kaavio rantojen käsittelystä ja viheralueiden luokitus -luvussa on tarkennettu aiheeseen liittyviä tekstejä.
- Ekologisesti merkittävä metsäalue on muutettu nimeltään arvometsäksi ja päivitetty viheralueiden luokitus- luvussa tekstejä sen mukaan. Tällä on pyritty selventämään ekologisen ydinalueen ja arvometsän välistä hierarkiaa. Ekologinen ydinalue on strategisesti merkittävä. Arvometsä käsittää myös pienempiä luonto-, virkistys- ja maisema-arvolta tärkeitä metsiä, joilla ei strategisesti ole niin suurta roolia.
- Pieniä tarkennuksia osa-aluesuunnitelmissa: Keskustassa Satamapuiston ympäristö muutettu arvopuisto -alueeksi (vrt. Torin ympäristö) ja Mansikkaniemen itäpuolen metsät esitetty edellistä versiota laajemmalla alueella arvometsänä.
- Johdanto-lukuun lisätty kappale viherympäristön hyvinvointivaikutuksista, arvot -lukuun lisätty intro, jossa käsitellään viherympäristön hyvinvointivaikutusta ja suunnitelmaratkaisut- lukuun lisätty lyhyt teksti ekologisesta ydinalueesta ja siirretty osa ekologisia yhteyksiä käsittelevästä tekstistä strategia -lukuun.
- Suunnitelmaan esitettyjä uusien virkistysreittien linjauksia ei ole muutettu työpajan jälkeen. Esitetyt uudet virkistysreitit sijoittuvat pääosin kaupungin omistamille ja viheralueiksi asemakaavoitetuille alueille. Toteutuessaan reitit täydentäisivät julkisten rantareittien kokonaisuutta. Reitit ovat pääosin myös aiemman viheraluejärjestelmän mukaisia, toteuttamattomia reittejä.

Vaikutusarviointi

2. Ihana Iisalmi

- rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden
- yhdyskuntarakenteemme on tiivis, ja toimiva palveluverkko on hyvin saavutettavissa, liikuntareitit ja puistot houkuttelevat ihmiset liikkumaan
- tarjoamme laadukkaat asuin- ja työpaikkatonttialueet sekä kehittyvät kyläalueet uusille rakentajille
- vaalimme kaupungin arvokasta historiaa ja kulttuuriympäristöämme
- olemme toiminnassamme hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Kaupunginhallitus

Toimenpiteet, otteet

kaupungininsinööri
viher- ja liikunta-aluepäällikkö
asemakaava-arkkitehti
toimialajohtaja

Liitteet

Viheraluejärjestelmä luonnos 13.1.2025

Tekninen lautakunta 30.10.2024 § 119

Toimialajohtajan päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy viheraluejärjestelmäsuunnitelmaehdotuksen ja esittää edelleen kaupunginhallitukselle sen hyväksymistä ja asettamista nähtäville sekä lausuntojen pyytämistä seuraavilta tahoilta:

- Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Savon liitto
- Tekninen jaosto
- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
- Maaseutuhallinnon yhteislautakunta
- Iisalmen nuorisoneuvosto INN
- Ikäihmisten neuvosto

- Vammaisneuvosto
- Ylä-Savon ympäristölautakunta
- Iisalmen kaupunki, toimitilat
- Iisalmen Vesi -liikelaitos
- Ylä-Savon Vesi Oy
- Suomen metsäkeskus
- Savon Voima Verkko Oy
- Ylä-Savon yhteinen seurakuntaneuvosto
- Iisalmen Luonnonystävään Yhdistys ry
- Iiden ry
- Ylä-Savon kotiseutuyhdistys ry
- Iisalmen Yrittäjät ry
- Iisalmen seudun Yrittäjänaiset ry
- Ylä-Savon kauppakamariosasto
- MTK-Iisalmi
- ProAgria
- Iisalmen Omakotiyhdistys ry

Päätös

Keskustelun kuluessa toimialajohtaja muutti päätösehdotusta seuraavasti: järjestetään viheraluejärjestelmäsuunnitelmaehdotuksen jatkokehittämiseksi yhteinen työpaja, johon osallistuvat tekninen lautakunta, keskeiset viranhaltijat sekä suunnitelman laatijat.

Hyväksyttiin toimialajohtajan muutettu päätösehdotus.

Marko Kyyriäinen poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.49.

Asemakaava-arkkitehti Hannele Kelavuori, kaavoituspäällikkö Sari Niemi ja kaupungininsinööri Jyrki Könttä olivat asiantuntijoina kokouksessa.

Valmistelu

kaupungininsinööri Jyrki Könttä, p. 040 5889022, viher- ja liikunta-aluepäällikkö Petri Himanen p. 040 8302737 ja asemakaava-arkkitehti Hannele Kelavuori, p. 040 830 2783

Iisalmen keskusta-alueelle on laadittu vuonna 2004 viheraluejärjestelmätyö, jota on toteutettu viime vuosikymmenet mm. maapolitiikan, kaavoituksen sekä yleisten alueiden suunnittelun ja rakentamisen keinoin. Vuoden 2024 alussa on käynnistetty viheraluejärjestelmän päivittäminen. Suunnittelutyön tavoitteena on päivittää ja uudistaa Iisalmen kaupungin viheraluejärjestelmä, jolla luodaan

kokonaiskuva viheralueiden kehittämistarpeista.

Uudistamistarpeet liittyvät toimintaympäristön muutoksiin, joita 20 vuodessa on tapahtunut: esimerkiksi ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen sekä luonnonmonimuotoisuuden heikkeneminen ovat nousseet huomioitaviksi teemoiksi alueidenkäytön suunnittelussa. Keväällä 2024 kaupunginvaltuustossa on hyväksytty Iisalmen strateginen yleiskaava. Yleiskaava ja uudistettava viheraluejärjestelmä toimivat rinnakkain tarkempaa suunnittelua tehtäessä. Viheraluejärjestelmä tarkentaa yleiskaavan tulkintaa työssä käsiteltävien osa-alueiden osalta. Viheraluejärjestelmä kytkeytyy kaupungin strategiaan tavoitteisiin: mm. kaupunkistrategiassa tavoitteena on tiivis yhdyskuntarakenne, toimiva ja hyvin saavutettava palveluverkko sekä puisto- ja liikuntareittien kokonaisuus, joka houkuttelee ihmisiä liikkumaan. Myös Iisalmen ilmastosuunnitelmassa on viheraluejärjestelmätyöhön kytkeytyviä tavoitteita.

Viheraluejärjestelmällä ei ole suoria oikeusvaikutuksia. Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelman, tulee se ohjaamaan osaltaan kaupungin tarkempaa suunnittelua etenkin teknisen ja ympäristötoimialan maankäyttö- ja asuminen vastuualueella mm. viheralueiden ja reitistöjen suunnittelussa kaavoituksessa sekä kadut ja ympäristö vastuualueella yleisten aluiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja hoidossa.

Suunnitelman aluerajaus

Suunnittelualue kattaa taajama-alueen ja siihen läheisesti kytkeytyviä alueita, ollen pinta-alaltaan noin 2800 ha. Suunnittelualue ulottuu pohjoisessa Koljonvirran entisen sairaalan alueelle/Mansikkaniemeen ja etelässä Ohenmäkeen. Idässä alue rajautuu pääasiassa 5-tiehen sekä Saunaniemen ja Ahmon alueille, lännessä Poroveteen ja Kirkonsalmen länsirannan alueille.

Suunnitelman sisältö

Viheraluejärjestelmätyö koostuu paikkatietoaanalyysistä, viheraluejärjestelmän strategiasta sekä suunnitelmaosasta. Paikkatietoaanalyysit ovat luoneet tietopohjaa suunnittelua varten ja niitä on laadittu mm. maanpeitteestä, viherrakenteesta, vesiympäristöistä sekä luonto-, virkistys-, maisema- ja kulttuurihistoriallisista arvoista. Työssä on myös huomioitu mm. aiemmat maankäyttöratkaisut sekä kaupungin maanomistus. Strategiassa on tunnistettu ja valittu kolme teemaa:

- vesi maisemassa,
- monimuotoiset kaupunkimetsät sekä
- kulttuurihistorialliset kerrostumat.

Suunnittelualue on jaettu osa-alueisiin (7 kpl) alueiden pääasiallisen

maankäytön luonteen perusteella, joita ovat asuinaluepainotteiset alueet, keskusta-alue, teollisuuden ja kaupan alueet sekä metsäiset alueet. Eri osa-alueilla korostuvat strategian eri teemat.

- Suunnitelmakartoilla alueet on luokiteltu tavoitetilän mukaan siten, että luokitus perustuu työssä määriteltyyn viherrakenteeseen huomioiden myös RAMS 2020 kunnossapitoluokitus. Näitä luokkia ovat arvopuistot (kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet ja kohteet), rakennetut puistot, leikki- ja liikuntapaikat, ekologisesti merkittävät metsäalueet, lähimetsät, suojametsät, maisemaniityt, suojelu/kosteikkoalueet, vehreät asuinalueet osana viherrakennetta sekä vesialueet.
- Kartoilla on myös esitetty virkistysreitit ja -palvelut: Nykyiset sekä ehdotetut uudet virkistysreitit ja -palvelut.
- Kartoilla on esitetty myös ekologiset ydinalueet ja yhteydet, jotka on luokiteltu seuraavasti: ekologinen ydinalue, kehitettävä yhteys ydinalueiden välillä, säilytettävä yhteys ydinalueiden välillä, säilytettävä ekologinen yhteys, kehitettävä ekologinen yhteys, ekologinen yhteys rannalla sekä tärkeät katupuukadut. Ekologisiksi ydinalueiksi kutsutaan luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä alueita. Tällaisiksi työssä on osoitettu esimerkiksi Ohenmäen eteläosa, Poskilammen ympäristö, Saunaniemi ja Paloisvuori, Kangaslammen ympäristö eteläpuolisine metsäalueineen, Jordaninmäki ja Mansikkaniemen ympäristö sekä hautausmaa-alue Kirkonsalmella pohjoispuolisine ranta-alueineen. Yhteydet ydinalueiden välillä ovat tärkeitä lajiston liikkumisen ja eri lajien kantojen säilymisen turvaamiseksi. Paikallisia ekologisia yhteyksiä ovat pääasiassa rantavyöhykkeen puustoiset alueet ja asuinalueiden väliin jäävät kapeammat puustoiset käytävät.
- Kartoilla on myös toimenpide-ehdotukset alueiden kehittämiseksi sekä niiden tärkeysjärjestys.

Vuorovaikutus ja eteneminen

Viheraluejärjestelmätöiden suunnittelija on Nomaji maisema-arkkitehdit Oy. Työtä ohjaa ohjausryhmä, johon kuuluu ympäristönsuojelun, kaavoituksen ja kadut- ja ympäristö vastualueen viranhaltijoita. Työn alkuvaiheessa vuorovaikutusta on järjestetty seuraavasti: suunnittelutyön pohjaksi kesällä 2024 järjestettiin karttapohjainen asukaskysely, johon saatiin noin 200 vastausta miellyttävistä ja kehitettävistä viheralueista. Lisäksi elokuussa 2024 järjestettiin vuorovaikutteinen yleisötilaisuus, jossa konsultti esitteli laatimiaan analyysyjä, viheraluestrategiaa ja alustavia luonnoksia, joihin oli mahdollista ottaa kantaa. Työ on tavoitteena asettaa nähtäville marras-joulukuussa 2024, jolloin työstä pyydetään lausunnot ja siihen on mahdollista jättää kannanottoja. Työhön liittyen järjestetään myös työpaja yläasteikäisille nuorille marraskuussa 2024.

Vaikutusarviointi

2. Ihana Iisalmi

- rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden
- yhdyskuntarakenteemme on tiivis, ja toimiva palveluverkko on hyvin saavutettavissa, liikuntareitit ja puistot houkuttelevat ihmiset liikkumaan
- tarjoamme laadukkaat asuin- ja työpaikkatonttialueet sekä kehittyvät kyläalueet uusille rakentajille
- vaalimme kaupungin arvokasta historiaa ja kulttuuriympäristöämme
- olemme toiminnassamme hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä

Otto-oikeus

Kaupunginhallitus

Toimenpiteet, otteet

Kaupunginhallitus

Liitteet

Viheraluejärjestelmä luonnos 23.10.2024